

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0406/2012

10.12.2012

RAPORT

Linnaruumi ümberkorraldamise panus majanduskasvu ELi
ühtekuuluvuspoliitika raames
(2011/2311 (INI))

Regionaalarengukomisjon

Raportöör: Andrea Cozzolino

PR_INI

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	9
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	12

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

linnaruumi ümberkorraldamise panuse kohta majanduskasvu ELi ühtekuuluvuspoliitika raames (2011/2311 (INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 174 ja 176, milles sätestatakse majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärk, määratakse kindlaks struktuursed rahastamisvahendid eesmärkide saavutamiseks ning märgitakse, et Euroopa Regionaalarengu Fond on mõeldud selleks, et olla abiks põhiliste regionaalsete ebavõrdsuste korvamisel liidu piires,
- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatist „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (COM(2010)2020),
- võttes arvesse oma 20. mai 2010. aasta resolutsiooni ühtekuuluvuspoliitika panuse kohta Lissaboni strateegia ja ELi 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisse¹,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2010. aasta resolutsiooni tõelise territoriaalse, sotsiaalse ja majandusliku ühtekuuluvuse saavutamise kohta ELis – ülemaailmse konkurentsivõime vältimatu tingimus?²,
- võttes arvesse komisjoni 9. novembri 2010. aasta teatist „Majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust käsitleva viienda aruande järeldused: ühtekuuluvuspoliitika tulevik (COM(2010)0642),
- võttes arvesse komisjoni 23. novembri 2010. aasta teatist „Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava: Euroopa panus täieliku tööhõive saavutamisse” (COM(2010)0682),
- võttes arvesse komisjoni 16. detsembri 2010. aasta teatist „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm: sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse Euroopa raamistik” (COM(2010)0758),
- võttes arvesse komisjoni 26. jaanuari 2011. aasta teatist „Ressursitõhus Euroopa – Euroopa 2020. aasta strateegia kohane juhtalgatus” (COM(2011)0021),
- võttes arvesse oma 23. juuni 2011. aasta resolutsiooni ERFi ja teiste struktuurifondide praeguse ja tulevase sünergia kohta tõhususe tõstmiseks³,
- võttes arvesse oma 8. juuni 2011. aasta resolutsiooni SKP täiendamise kohta. Edu mõõtmine muutuvast maailmas⁴,

¹ ELT C 161 E, 31.5.2011, lk 120.

² ELT C 169 E, 15.6.2012, lk 29.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0286.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0264.

- võttes arvesse oma 8. juuni 2011. aasta resolutsiooni tulevikku investeerimise ning uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta konkurentsivõimelise, jätkusuutliku ja kaasava Euroopa nimel¹,
- võttes arvesse oma 5. juuli 2011. aasta resolutsiooni komisjoni viienda ühtekuuluvusaruande ja ühtekuuluvuspoliitika strateegia kohta pärast 2013. aastat²,
- võttes arvesse oma 27. septembri 2011. aasta resolutsiooni struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi vahendite kasutamise ning ELi tulevase ühtekuuluvuspoliitika jaoks saadud õppetundide kohta³,
- võttes arvesse 14. märtsi 2012. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1083/2006 (COM(2011)0615),
- võttes arvesse 6. oktoobri 2011. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse erisätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (COM(2011)0614),
- võttes arvesse 14. märtsi 2012. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1081/2006 (COM(2011)0607),
- võttes arvesse 6. oktoobri 2011. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Liidu sotsiaalsete muutuste ja innovatsiooni programmi kehtestamise kohta (COM(2011)0609),
- võttes arvesse oma 15. novembri 2011. aasta resolutsiooni vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogrammi kohta⁴,
- võttes arvesse oma 9. juuli 2008. aasta resolutsiooni uute suundade kohta linnalise liikumiskeskonna arendamisel⁵,
- võttes arvesse oma 24. märtsi 2009. aasta resolutsiooni ühtekuuluvuspoliitika linnadimensiooni kohta uuel programmiperioodil⁶,
- võttes arvesse oma 23. aprilli 2009. aasta resolutsiooni linnaliikluse korraldamise

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0266.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0316.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0403.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0495.

⁵ ELT C 294 E, 3.12.2009, lk 42.

⁶ ELT C 117 E, 6.5.2010, lk 73.

tegevuskava kohta¹,

- võttes arvesse oma 23. juuni 2011. aasta resolutsiooni Euroopa linnade arengukava ja selle tuleviku kohta ühtekuuluvuspoliitikas²,
 - võttes arvesse oma 13. oktoobri 2005. aasta resolutsiooni linnadimensiooni kohta laienemise kontekstis³,
 - võttes arvesse oma 26. septembri 2006. aasta resolutsiooni linnakeskkonda käsitleva temaatilise strateegia kohta⁴,
 - võttes arvesse Euroopa säästvate linnade Leipzigi hartat, mis kiideti heaks linnaarendust ja territoriaalset ühtekuuluvust käsitleval ministrite mitteametlikul kohtumisel Leipzигis 24. ja 25. mail 2007,
 - võttes arvesse Toledo deklaratsiooni linnaarenduse kohta, mis kiideti heaks ministrite mitteametlikul kohtumisel Toledos 22. juunil 2010,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit (A7-0406/2012),
- A. arvestades, et 80% Euroopa kodanikest elab linnaoludes (see number suureneb veelgi maalt linna ümberasumise kiirenemise tõttu) ja et just sinna koonduvad valdavalt majanduskriisi tagajärjed ning avalduvad lahendamist vajavad kliimamuutuste vastu võitlemise, töökohtade loomise, heaolu ja elukvaliteedi probleemid;
- B. arvestades, et linnapiirkonnad peaksid koostama keskpika/pikaajalise tegevuskava säästva majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse valdkonnas;
- C. arvestades, et linnad on majanduse, tootmise ja tööhõive käimapanev jõud ning samas esineb just linnades kriitilisi valglinnastumise, tööhõive ja üldisemalt sotsiaalse tõrjutuse ja kihistumise ning keskkonnareostuse olukordi;
- D. arvestades, et tugevad linnapiirkonnad mõjutavad positiivselt ka ümbritsevaid maapiirkondi ja seeläbi on võimalik saavutada ülekanduv mõju;
- E. arvestades, et on vaja linna ääremaade kontseptsioon uuesti läbi mõelda, et muuta praegust suundumust territoriaalse segregatsiooni poole, mis põhjustab sotsiaalset kihistumist;
- F. arvestades, et linnakeskkonnas käimasolevad ümberkujunemisprotsessid tekitavad kasvavaid ootusi ja probleeme, mille lahendamisega ei saa hakkama traditsiooniliste riiklike meetmetega ja mille jaoks on seega vaja uuenduslikke ja integreeritud majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse mehhanisme;

¹ ELT C 184 E, 8.7.2010, lk 43.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0284.

³ ELT C 117 E, 6.5.2010, lk 73.

⁴ ELT C 306 E, 15.12.2006, lk 182.

- G. arvestades, et sotsiaalsed ja demograafilised muutused on paljudes linnades põhjustanud elanike liikumise oma vanemates linnapiirkondades asuvatest elupaikadest uuematesse elumupiirkondadesse, mis asuvad rohkem äärelinnades ja linnapiiril paiknevatel linnaaladel või lihtsalt uutes linnakutes suurlinnade lähedal;
- H. arvestades, et sotsiaalne ebavõrdus on probleemiks paljudes linnapiirkondades ja linnaosadevaheline ebavõrdsus on sageli tingitud halvast eluasemepoliitikast ning asjaolust, et teenuste osutamisel keskendutakse jõukamatele piirkondadele;
- I. arvestades, et tavapäraste käsitusviiside läbivaatamine võib anda võimaluse käivitada linnaarenduse eksperimenteerimise ja sihipärase planeerimise protsess, mis põhineb ühiskondliku ruumi planeerimise, kollektiivsete vajaduste ja kodanike osaluse ümbermõtestamisel;
1. märgib, et kohaliku arengu mudel on ühtekuuluvuspoliitika tugev külg, sest see paneb liikuma otsustava tähtsusega tegurid, julgustab kõige kodanikulähedasemate parimate valikute väljalimist, ühistegevust ja sidusamaid, tõhusamaid ja tulemuslikumaid meetmeid, muutes ühtlasi ühenduse sekkumismeetmed nähtavamaks ka nendes ELi piirkondades, kus esineb raskemaid probleeme;
 2. nõuab ELi uut regulatiivset etappi, mis on seotud linnapiirkondade kaitsmise ja taaselustamise kava väljatöötamisega, mis – järgides subsidiaarsuse põhimõtet – võib anda nõutava õigusliku aluse, määrata kindlaks ühised ja jagatud keskpikad kuni pikaajalised eesmärgid ning optimeerida ühtekuuluvuspoliitika rahaliste vahendite kasutamist;
 3. ootab meetmeid linnade juba olemasolevate osade, sealhulgas marginaliseeritud linnaosade täiendamiseks ja parandamiseks, mahajäetud alade ja üleminekualade uuesti funktsionaalseks muutmiseks, dünaamilise arenguprotsessi kaudu inimeste elupiirkondade atraktiivsemaks muutmiseks, oma algse funktsiooni kaotanud või aegamööda hooletusse jäetud tugeva sümboolse tähendusega ja mälestusrikaste alade kogukonnale tagasi andmiseks, kaitstes samas kultuuripärandit;
 4. nõuab kultuuri- ja majandusressursside kasutamist, võttes prioriteediks linnade ümberkujundamise sotsiaalse jätkusuutlikkuse, mis aitab kaasa linnade solidaarsusele, linnapiirkondade haavatavate ja marginaliseeritud elanikkonnarühmade sotsiaalsele kaasamisele ja integreerimisele, et kasutada täielikult ära arenguvõimalusi, teades, et linnapiirkondade taaselustamise ja uuendamise protsessid kätkevad alati elanikkonna kõige nõrgema osa väljatõrjumise ohtu; rõhutab seetõttu vajadust elanike tihedaks kaasamiseks võimalikult varasest etapist alates;
 5. toonitab linnapiirkondade olulist rolli strateegia „Euroopa 2020” majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaalaste eesmärkide saavutamisel ning rõhutab tõsiasja, et liit saab olla ülemaailmselt konkurentsivõimeline üksnes siis, kui ühtekuuluvuspoliitikas kasutatakse täielikult ära kõigi tema piirkondade ja linnapiirkondade arengupotentsiaal;
 6. nõuab integreeritud käsitusviisi, mis näeks ette looduskeskkonna ühendamise ajaloolis-kultuurilise ja sotsiaal-tootmiskeskkonnaga, tagades taristuvõrgustiku väljaarendamise, linnaalade parandamise ja majandusstruktuuri kasvamise ning edendades territooriumi segakasutust elamuehitiste ja mitteamuehitiste, materiaalsete taristute ja

mittemateriaalsete seosesüsteemide vahelise integreerimise teel;

7. rõhutab, et selleks on vaja linnade taaselistamise uusi vorme, mille puhul pööratakse tähelepanu kogukondade vajadustele avaliku ruumi, parkide, vabaaja veetmise, kultuuri- ja spordikohtade järele;
8. nõuab osaluspõhise projekteerimistegevuse elavnemist ja partnerlusi ühenduste ja kodanikega, et tagada üldise poliitika vajalik ühendamine konkreetsete piirkondadega, väärtustades nende eripärasid, identiteeti, mälu ja ajalugu ning tugevdades kogukonda kuuluvuse tunnet ja usaldust institutsioonide vastu;
9. rõhutab, et linnade uuendamine ja majanduse uuesti elavdamine on tihedalt seotud ning et atraktiivse paiga rajamine võib olla majanduse taastamise teguriks; rõhutab, et selle eesmärgi saavutamiseks tuleks linnade taaselistamisel kasutada uut lähenemisviisi, milles on ühendatud jõupingutused linnapiirkondade allakäigu ärahoidmiseks, vaeste ja marginaliseeritud piirkondade edendamiseks ning majanduskasvu ja töökohtade loomise toetamiseks ja mida täiendavad sotsiaalmeetmed;
10. nõuab mõjuvaid meetmeid energia ebatõhusa kasutamise vastu võitlemiseks hoonete funktsionaalse ümberkvalifitseerimise ja ressursitõhusamate elamuüksuste rajamise kaudu, sealhulgas sotsiaalelamuteks, ummikute, saaste ja müra vähendamiseks, et muuta linn keskkonnaprobleemide seisukohast konkurentsivõimelisemaks;
11. rõhutab vajadust strateegia järele, millega säilitada ja kaitsta linna- ja elamupärandit suure maavärina- või üleujutusriskiga piirkondades;
12. rõhutab vajadust koordineerida rahaliste vahendite kasutamist, et tagada demograafilise arengu häirete, rahvastiku vananemise ja rahvastiku linnadesse koondumise integreeritud käsitusviis; juhib tähelepanu asjaolule, et struktuurifondide projektid võivad aidata leida lahendusi tõsiste probleemidele ning need peaksid olema suunatud inimestele ja neis tuleks pöörata erilist tähelepanu ühiskondliku ebavõrdsuse all kannatavatele ühiskonnakihtidele, st lastele, noortele, naistele ja eakatele;
13. väljendab heameelt meetmete üle, millega edendatakse linnadevaheliste võrgustike loomist ning kogemuste ja heade tavade jagamist; rõhutab, et neid meetmeid tuleks veelgi tugevdada ja laiendada funktsionaalsetele linnapiirkondadele; nõuab olemasolevate vahendite laiendamist sellel eesmärgil ja rõhutab, et enne uute struktuuride loomist tuleks kasutada olemasolevaid programme ja asutusi;
14. väljendab heameelt Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) vahenditest vähemalt 5% sihtotstarbelise eraldamise üle säästva linnaarenduse integreeritud meetmetele, mis antakse linnadele hallata; rõhutab, et see protsent on miinimumeesmärk ning seda tuleks kasutada arengu toetamiseks funktsionaalsetes linnapiirkondades; palub eri tasandite asutustel kasutada selliseid uusi vahendeid nagu kogukonna juhitud kohalik areng;
15. on vastu sellele, et eespool nimetatud ressursside kasutamine on jäigalt seotud integreeritud piirkondlike investeeringute raamistikuga; on seisukohal, et liikmesriikidele tuleks anda võimalus kasutada säästva linnaarenduse integreeritud meetmeid ka konkreetse rakenduskava või prioriteetse suuna kaudu;

16. rõhutab, et kuna linnapiirkondadel võib olla majanduskasvu keskuste ja edendajatena oluline panus, on tähtis ühendada kohalikud arenguvajadused maapiirkondade, eeslinnade ja naaberlade probleemidega tegelemisel, et edendada mitte vastuolulist, vaid täiendavat ja koostoimelist suhet, ning võidelda linnalähedaste maapiirkondade järkjärgulise kadumise vastu linnade laienemise ning ehitusmaaks muutmise tõttu, suurendades sealjuures avalikele teenustele juurdepääsu;
17. nõuab kohalike ja piirkondlike asutuste ning majandus- ja sotsiaalvaldkonna osalejate haldussuutlikkuse parandamist, sealhulgas tehnilise abi laialdasema kasutamise abil, struktuurifondide haldamisel, et saavutada tõeline mitmetasandiline valitsemine, mis tagaks eesmärkide saavutamise; peab äärmiselt oluliseks arendada välja säästvad mitmeotstarbelised võrgustikud, mis põhinevad headel tavadel, ja edendada neid viisil, mis soodustab vilgast, integreeritud linna- ja maapiirkondade partnerlust, mis põhineb üksikpiirkondade vajadustel;
18. rõhutab vajadust arendada välja ERFist rahastatavate säästva linnaarenduse katseprojektide ja uue mitmeaastase programmi Horisont 2020 vaheline võrgustik, et tagada uuenduslikud lahendused ja kopeeritavad strateegiad linnade uuendamise alal;
19. on veendunud, et linnapeade paktist saadud kogemus võib olla hea lähtepunkt edasisteks edusammudeks strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide püüdlisel;
20. pooldab linnaplaneerimisega integreeritud säästva liikluse juhtimismudelit, mis hõlmab rohkem üldkasutatavad ehitisi ja linnas kauba laialiveo ja teenuste osutamise nõuetele vastavate süsteemsete logistikavõrkude loomist, pöörates seejuures piisavat tähelepanu säästva liikluse nõuetele;
21. on veendunud, et keskkonnaprobleemid, nagu jäätmekäitlus, on oluline küsimus, mis ei piirdu üksnes tehniliste aspektidega ja mis mõjutab sotsiaalvaldkonda; nõuab lisaks tungivalt meetmete jätkamist linnades kvaliteetsete veevarustus- ja veepuhastusteenuste tagamiseks, kuna see toob samaaegselt kasu nii kodanikele kui ka keskkonnale;
22. märgib, et haljasalade ja linnaparkide osakaalu suurendamine on loodus-, ajaloo- ja kultuuripärandi jaoks väga väärtuslik element, mis aitab reguleerida negatiivseid mikrokliima tagajärgi, parandada energiaeelarvet ja suurendada säästu, suurendab linnakeskkonna säästlikkust ja kvaliteeti ning võimaldab rahuldada vaba ajaga seotud ja sotsiaalseid nõudmisi;
23. loodab, et linnade uuendamise strateegiate kindlaksmääramises peetakse prioriteetseks materjale ja tehnilisi lahendusi, mis võimaldavad saavutada teatud energiasäästu taseme kooskõlas liidu poliitika eesmärkidega;
24. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Üle kahe kolmandiku Euroopa elanikest elab linnades. Linnad on koht, kus tekivad probleemid, aga ka koht, kus on võimalik leida lahendusi. Linnakeskkond on soodne pinnas teadusele ja tehnoloogiale, kultuurile ja innovatsioonile. Samas koonduvad just linnadesse võimendatud kujul ka sellised probleemid nagu tööpuudus, diskrimineerimine ja vaesus. Seal avalduvad kõige teravamalt ka majanduskriisi tagajärjed ja lahendamist vajavad kliimamuutuste vastu võitlemise, töökohtade loomise, heaolu ja elukvaliteedi probleemid. Just meie linnade areng määrab tulevase majandus-, sotsiaal- ja territoriaalse arengu.

Nagu rõhutati komisjoni hiljutises uurimuses „Tuleviku linnad. Väljakutsed, ideed, prognoosid”, on linnade laienemine viimastel kümnenditel toonud välja linnade ja ehitiste seisundi raske halvenemise, mis avaldub sageli linnaehitiste ja esmavajadustega seotud teenuste puudumises. Euroopa institutsioonidelt on seega vaja uusi stiimuleid ja piisavaid vahendeid, mis võimaldavad mõelda tulevikulinnadele. Samal ajal peab linnadel olema aktiivne osa Euroopa poliitikameetmete ning nende territooriumi arengut vahetult mõjutavate sekkumismeetmete väljatöötamises ja ellurakendamises: liikuvus linnakeskustes, iganenud elamupärandi energeetiline renoveerimine, uute sotsiaalelamute loomine ja nii edasi. See loodud koostoime edendab demokraatliku osalemise mudeleid kodanike kaasamisega otsustusprotsessidesse ja aitab kaasa konkreetset Euroopa kodakondsuse väljakujundamisele. Nende põhimõtete rakendamine on ühtlasi otsustav element multikultuurse ühiskonna ees seisvate katsumuste lahendamiseks, mis tugevdab kogukonda kuuluvuse tunnet ja usaldust institutsioonide vastu, võideldes sellega sotsiaalse tõrjutuse vastu ja muutes linnad turvalisemaks, avatumaks ja sallivamaks.

Linnade kui rikkuse ja võimaluste loojate uuendamise ja taaselustamise edendamine on üks peamisi katsumusi, millega Euroopa Liit peab toime tulema, tugevdades sidet linna ja arengu ning linnakeskuste ja ümbritseva territooriumi vahel. Nagu öeldud, avalduvad linnas teravamal kujul sellised probleemid nagu tööpuudus, diskrimineerimine ja vaesus. Euroopa säästva linnaarengu mudel on ohus. Paljude probleemide põhjuseks on demograafilised muutused – rahvastiku vananemine, elanike arvu vähenemine, intensiivne valglinnastumine –, mis on linnade kaupa erinevad. Pealegi ei ole enam Euroopas pidevat majanduskasvu, mistõttu on paljudel linnadel majanduse stagneerumise ja languse oht. Meie majandussüsteemid ei ole seega oma praeguses seisus enam võimelised tagama piisavat tööhõivetaset ning üha suurem osa elanikkonnast kas jääb tööturult kõrvale või on sunnitud töötama teenindussektori vähest kvalifikatsiooni nõudvatel ja halvasti tasustatud töökohtadel. See suurendab ebavõrdsust, samas kui isegi rikkamates ühiskondades ja linnades võimendab majanduskriis tulude koondumist teatud poolustesse ning ühiskonna kihistumist.

Linnade sotsiaalseks ja majanduslikuks elavdamiseks on seega vaja uuesti läbi mõelda linnaarenduse ja maakasutuse planeerimise meetodid, algatades planeerimistavade ja sekkumisvahendite võrdlemise, mis võib rikastada keskkonna-, territoriaal-, kaubandus-, transpordi- ja kommunikatsioonipoliitikat territooriumi segakasutuse kaudu, milles on ühendatud materiaalne taristu ja mittemateriaalsed suhtesüsteemid.

Selles suhtes on ühenduse algatusprogrammide – nagu programmi Urban – panus olnud määrav, sest see on lisaks füüsilise linna lastele sekkumismeetmetele võimaldanud käivitada

ka ühiskonna lõimimise meetmeid: uus mõtteviis linnade uuendamisest – vahendite ja eesmärkide suhtes –, terviklik käsitlusviis selleks, et näha kaugemale pelgalt sotsiaal-, majandus-, keskkonna- ja taristumeetmete summast, ka kohalike partnerluste kaasamise abil. Järelkult tuleb sama suunda jätkata, vaadeldes linnu nende kompleksuses, et edendada globaalset probleemiasetust, saada üle nende üksikuteks sektoriteks lahterdamisest ja võtta lõplikult omaks sekkumisvaldkondade integreerimise põhimõte.

Uues ühtekuuluvuspoliitika programmitöös tuleb – selle struktuurilise käsitlusviisi abil – välja arendada territooriumi valitsemise meetmed, milles on prioriteediks linnade ümberkujundamise sotsiaalne jätkusuutlikkus, teadmise, et linnapiirkondade taaselustamise ja uuendamise protsessid kätkevad alati elanikkonna kõige nõrgema osa väljatõrjumise ohtu. Samal ajal tuleb ette näha ka elukvaliteedi kasvu vahendid, väärtustades territooriumide identiteeti, mälu ja ajalugu. Nende eesmärkide maksimaalsel tasemel täitmise tagamiseks tuleb poliitikameetmetes tunnustada territooriumidele eriomast keskkonda, väärtustades nende eripärasid ja ressursse. Maailmamajanduses konkurentsivõime taotlemisel tuleb silmas pidada kohaliku majanduse jätkusuutlikkust, sest põhioskused ja ressursid seisnevad kohalikus majandusstruktuuris, ning soodustada ühiskonna osalemist ja innovatsiooni. Selleks oleks asjakohane taaskäivitada ja stimuleerida osaluspõhise projekteerimise vahendit, sest just tegevuskavade ja tööprojektide väljatöötamine on koht, kus saadakse tõeliselt kokku ühenduste, kodanike ja territooriumil tegutsejatega, luues võimalusi partnerluseks.

On ka hulk eriti delikaatseid teemasid, millele tuleb pöörata erilist tähelepanu. Muu hulgas on äärealade raskused – mitmes mõttes sisemised raskused, kuid nüüd kriisi üldiste tagajärgede tõttu eriti teravad – esile kerkinud terves linnastruktuuris ja on samas üks olulisemaid proovikive Euroopa linnade ja institutsioonide jaoks. Perifeeriaga seotud küsimused tuleb uuesti läbi mõelda koos kodanikega, vältides ülevalt allapoole suunatud poliitilisi käsitlusviise, millele võib esineda tugevat vastuseisu – pärast seda, kui suurte rohelusse uppuvate paleede utopia, millest on saanud ajaloolist vanalinna ähvardavalt ümbritsevate betoonist karpmajade õudusunenägu, on kokku varisenud. Lahendus äärealade elavdamiseks seisneb pigem just keskusega vastandamisest ülesaamisest: kui linn suudetakse viia perifeersete linnaosadeni välja, võib äärealadest saada uue sotsiaalmajandusliku arengumudeli sõlmpunkt. Selliselt hoitaks ära ka sotsiaalse kihistumise tagajärjel tekkivad territoriaalse lõhestumise alged, mis võivad kaasa aidata suletud allkultuuride väljakujunemisele, mis võivad tekitada vaenulikku hoiakut ülejäänud ühiskonna suhtes.

Kooskõlas Leipzigi hartas, Toledo deklaratsioonis ja 2020. aasta territoriaalses tegevuskavas ning ka ühtekuuluvuspoliitika V aruandes märgitud prioriteetide ja eesmärkidega on vaja rõhutada tulevases ühtekuuluvuspoliitikas territoriaalse mõõtme tugevdamise tähtsust. Selleks et strateegia „Euroopa 2020” põhieesmärgid kõige paremini saavutada, tuleb nendega tegeleda integreeritud, sidusa ja globaalse käsitlusviisi teel, millesse on kaasatud kõik sektorid, haldustasandid ja territooriumid. Selle metoodika rakendamiseks tuleb paika pandud koordineerimismehhanismid ühendada teiste, paindlikumate mehhanismidega, et tagada dialoog ja koostöö territoriaalsete ja haldustasandite vahel, samuti erinevate linnaarengus osalevate sektorite vahel.

Vähene tähelepanu linnaaladele on üks peamine nõrkus, mis on takistanud Lissaboni strateegia eesmärkide täit saavutamist piirkondade ja territooriumide arengu ja ühtlustamise vallas. Kohaliku arengu mudel võib seega olla tulevase ühtekuuluvuspoliitika tugev kül, sest

see suudab panna liikuma otsustavad tegurid – sealhulgas kohalike elanike oskused ja motivatsiooni – ning julgustada parimate valikute ning sidusamate, tõhusamate ja majanduslikult tulemuslikumate meetmete väljalimist. Ühtlasi saab ühtekuuluvuspoliitika valikutesse rahva ja kodanike kaasamise ja osalemise stimuleerimise kaudu suurendada liidu sekkumismeetmete nähtavust, ka nendes ELi piirkondades, kus esineb raskemaid probleeme ja mida ähvardab pidevalt euroskeptilisuse vaim, mis on liiga sageli seotud rassismi ja ksenofoobiaga. Vaja on tõelist ja õiget edasiarengut ühtekuuluvuspoliitikas, mis oleks linnapiirkondade suurema ja parema kaasamise kaudu võimeline mitte ainult saavutama maksimaalselt tulemusi ja täitma eesmärgi, vaid ka looma ühenduse institutsioonidega konsensust ja Euroopa-meelsust, mis suudab võita laialilagunemise tendentsid, mida majanduskriis on võimendanud.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	27.11.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 36 -: 0 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Victor Boștinaru, John Bufton, Salvatore Caronna, Nikos Chrysogelos, Francesco De Angelis, Tamás Deutsch, Rosa Estaràs Ferragut, Danuta Maria Hübner, María Irigoyen Pérez, Seán Kelly, Mojca Kleva Kekuš, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Ramona Nicole Mănescu, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Jens Nilsson, Jan Olbrycht, Younous Omarjee, Tomasz Piotr Poręba, Ewald Stadler, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Hermann Winkler
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Jan Březina, Andrea Cozzolino, Ivars Godmanis, Karin Kadenbach, Lena Kolarska-Bobińska, Heide Rühle, Vilja Savisaar-Toomast, Elisabeth Schroedter